

تاریخ نقد جدید

(جلد پنجم)

نقد در انگلستان: ۱۹۵۰-۱۹۰۰

رنه ولک

ترجمه سعید ارباب شیرانی

انتشارات نیلوفر

فهرست

۹	پیشگفتار جلد‌های پنجم و ششم
۱۵	تذکر
۱۷	مقدمه جلد‌های پنجم و ششم
۳۱	فصل اول: سمبولیسم در انگلستان
۳۲	ویلیام باتلر ییتس
۵۰	آرتور سیمنز
۵۹	جرج مور
۶۷	فصل دوم: منتقدان دانشگاهی
۷۰	والتر رالی و آرتور کوئیلر کوچ
۷۵	اندرو سیسل بردلی
۹۴	آلیور التن، دبلیو. پی. کار، هربرت گری یرسن، و ایچ. دبلیو. گِرد
۱۱۵	فصل سوم: گروه بلومزبری
۱۱۷	راجر فرای و کلایوبل
۱۲۱	لینتن استریچی
۱۳۱	ویرجینیا وولف
۱۵۸	ای. ام. فورستر
۱۶۵	دزمند مکاریتی

۱۶۹	فصل چهارم: رمانتیک‌های جدید
۱۶۹	جان میدلتن مری
۲۰۳	دی. ایچ. لارنس
۲۲۲	جی. ویلسن نایت
۲۳۷	هربرت رید
۲۴۲	کریستوفر کادول
۲۴۵	فصل پنجم: نوآوران
۴۴۹	تی. ای. هیوم
۲۵۷	ازرا پاوند
۲۸۳	ویندم لوئیس
۲۹۳	فصل ششم: تی. اس. الیوت
۳۵۵	فصل هفتم: آی. ای. ریچاردز
۳۸۱	فصل هشتم: اف. آر. لیوس و گروه/اسکروتینی
۴۱۷	فصل نهم: اف. دبلیو. بیتسن
۴۲۹	فصل دهم: ویلیام امپسن
۴۵۵	کتابشناسیها و یادداشتهای مؤلف
۴۹۱	تعلیقات و توضیحات مترجم
۵۰۳	واژه‌نامه
۵۱۳	فهرست نامها
۵۳۳	فهرست عنوان کتابها و مقالات
۵۴۵	فهرست موضوعی

فصل اول

سمبولیسم در انگلستان

جلد چهارم این تاریخ به فصلی درباره سمبولیست‌های فرانسوی و نظریه مالمارمه^۱ درباره شعر ناب ختم شد، نظریه‌ای در تقابل با آرای تالستوی و زولا^۲ که هنر را آینه زندگی می‌شمردند. بحث نقد در انگلستان نیز به همین منوال به تقابل میان اسکار وایلد و جرج برنارد شا^۳ منتهی شد. اگرچه هر دوی آنها اهل دابلین و تقریباً معاصر بودند، وایلد زیبایی‌پرست و شا مارکسیست بود.

تا حدود ۱۹۱۰ که، بنا به گفته ویرجینیا وولف «خصلت آدمی تغییر یافت» (آقای بنت و بانو براون^۴ [۱۹۲۴]، ص ۴)، در نقد در انگلستان تغییر عمده‌ای حاصل نمی‌شود. لازم نیست تاریخ دقیقی را که ویرجینیا وولف تعیین کرده جدی بگیریم و بگویم هنر جدیدی که با مقداری تسامح مدرنیسم می‌نامیم در حدود دهه دوم قرن بیستم در بیشتر ممالک پدید آمد: آثار نخستین پاوند، تی. ای. هیوم، و مدتی پس از آن تی. اس. الیوت، نماینده تغییری ناگهانی در تاریخ شعر و نقد در انگلستان‌اند. پیش از آنها، اگر دیباچه‌هایی را که هنری جیمز مخصوص ویراست نیویورک (۱۹۰۶-۱۹۰۷) رمان‌ها و حکایات خود نوشت و در آن زمان تقریباً نادیده گرفته شد مستثنا کنیم، نگرش ویکتوریایی^۵ و آرای تاحدودی رمانتیک و «زیباپرستانه» با رئالیسم یا ناتورالیسم رو به رشد رویارو شده بودند.

1. Stéphane Mallarmé

۲. Leo Tolstoy ← فصل دوازدهم، بخش دوم از جلد چهارم همین تاریخ؛ Emile Zola ← فصل اول، بخش اول از جلد چهارم همین تاریخ.

3. Oscar Wilde; George Bernard Shaw

4. Mr. Bennett and Mrs. Brown

۵. Victorian ← توضیحات مترجم، جلد سوم، ص ۴۶۸-۴۶۹.

ویلیام باتلر ییتس (۱۸۶۵ - ۱۹۳۹)

اگرچه انگلیسیان در دهه ۱۸۹۰ کم‌کم با آرای سمبولیست‌های فرانسوی آشنا شده بودند، سخن گفتن از نهضت سمبولیستی در این کشور درست نیست. لکن ویلیام باتلر ییتس نظریه سمبولیستی خاص خویش را پدید آورد که حاوی طرح منسجم و نظرگیر در زمینه زیباشناسی و شعرشناسی و حتی نقد عملی است. ییتس را بحق شاعر بزرگی دانسته‌اند و بجاست که در مقام نظریه‌پرداز نیز به او توجه کرد. اگرچه از طریق آرتور سیمنز^۶ به آنچه در فرانسه می‌گذشت علاقه‌مند شد، مستقل از فرانسویان به نظام سمبولیستی خویش دست یافت.

در بدو امر، چنین به نظر نمی‌آید که ییتس از قریحه انتقادی یا حتی نظریه‌پردازی برخوردار باشد. در بیشتر زمینه‌ها بسیار ساده‌لوح بود: به علوم خفیه و وجود پریان و شیاطین و قوالب مثالی^۷ و ارواح اعتقاد داشت یا می‌گفت که اعتقاد دارد، وجود ارتباط ذهنی^۸ و علم غیب را پذیرفته بود، و حتی در اواخر عمرش (۱۹۳۵) طالع‌لیدی و لزللی^۹ را دید، ولی آن قدر صداقت داشت که با تعجب بگوید که، در قیاس با آنچه درباره او می‌داند، درست به نظر نمی‌آید (نامه‌هایی درباره شعر^{۱۰}، ص ۳۷). من به موضوع میزان اعتقاد ییتس به پدیده‌های غیبی نخواهم پرداخت زیرا به کار من ربطی ندارد؛ مسلماً خود او نیز گهگاه به این مشغله و سواس‌گونه ذهنی نگرشی طنزآلود داشته است. ییتس در اواخر حیاتش به مطالعه پیگیر آثار فیلسوفان معتبر، مانند بارکلی و شوپنهاور و نیچه و برگسون و راسل و وایتهد و کروچه و جنتیله^{۱۱} پرداخت و تا حدودی موفق شد لوازم تحکیم فلسفه ایدئالیستی را دریابد، لکن نمی‌توان گفت که توانسته است تفاوت میان معرفت‌شناسی ایدئالیستی و سنت دیرپای عرفان یا حتی اعتقاد به علم غیب را به وضوح درک کند. در بحث غالباً مضحک او در مکاتباتش با تی. استرج‌مور^{۱۲}، برادر جی. ای. مور، لجوجانه بر آن است که

۶. Arthur Symons. درباره او ← صفحات بعد در همین فصل.

۷. astral bodies. جسمهای اختری. در حکمت اشراق، جوهرهای فراحسی که همه فضا را فرا گرفته و جوهر قالب ثانوی هر فرد را تشکیل می‌دهد، در سراسر حیات با اوست، قادر به ترک کالبد انسانی است، و پس از مرگ او، وجودش ادامه می‌یابد. ۸. telepathy. نیز دورآگاهی.

9. Lady Wellesley

10. Letters on Poetry

۱۱. Giovanni Gentile (۱۸۷۵-۱۹۴۴). فیلسوف ایتالیایی.

میان گربه سیاه واقعی و گربه سیاه موهومی که ظاهراً راسکین پریشان‌احوال از پنجره اتاقش به بیرون پرتاب کرده است هیچ تفاوتی وجود ندارد. پیداست که برنده این مباحثه استرج مور است (و. ب. بیتس و تی. استرج مور^{۱۳}، مواضع متعدد [← فهرست نامها]). قبول این امر که مفروضات بیتس درباره ماهیت جهان نامعقول است و طرد نظام عجیب و غریبی که در شهود^{۱۴} پدید آورده، به آن معنا نیست که بتوانیم اهمیت آنها را در نگارش و تفسیر شعرهایش (موضوعی که ورای اهداف این تاریخ است) نادیده بگیریم، بلکه تناقض موجود در وضوح و حتی قوه تمیز بیتس را در مقام نظریه پرداز شعر به مراتب چشمگیرتر می‌سازد.

بیتس، در اوان کار حرفه‌ایش، کتابگزار^{۱۵} پرکاری بود. در ۱۸۸۶، در بیست‌ویک سالگی، با مقاله‌ای درباره «اشعارِ سرسمیوئل فرگسن»^{۱۶} کار خود را آغاز کرد و، به منظور غربال کردن شعر ایرلندی قرن نوزدهم، به نقد و تفسیر آثار کلارنس منگن^{۱۷} (۱۸۰۳-۱۸۴۹) و دیگران پرداخت. قصدش این بود که آثار مربوط به سنت صرفاً خطابی و مبهن‌دوستانه و مبتنی بر احساسات را کنارگذارد و به آن چیزهایی بپردازد که آنها را واقعاً همه‌پسند می‌دانست و از جنبشی جانبداری کند که دست‌اندرکارانش به کار گردآوری و احیای فرهنگ قومی ایرلند کمر همت بسته بودند. او نیز خود با تألیف سپیده‌دمان فرهنگ سلتی^{۱۸} (۱۸۹۳) در این زمینه نقشی بسزا بازی کرد. بیتس در مباحثات مربوط به

12. T. Sturge Moore

13. W. B. Yeats and T. Sturge Moore

۱۴. *A Vision* (۱۹۲۵). کتابی که برای درک تصورات ذهنی بیتس و شعر او حایز اهمیت است. مدعی بود که بخش اعظم آن را ارواح به همسرش، که واسطه ارتباط با عالم غیب بود، تقریر کرده‌اند. بیتس معتقد است که تاریخ دوری و تکرارشونده است و در مورد هر فرد و نیز نوع بشر به طور کلی به صورت دورانی یا مارپیچ‌وار به پیش می‌رود. پس از مرگ، روح آدمی در کالبد دیگر حلول می‌کند و همین ترتیب ادامه می‌یابد. تمام سنخهای شخصیتی آدمیان دارای نفس مخالف و متضادند. این نفس مخالف را صورتک یا نقاب (mask) می‌نامد و معتقد است که انسان کامل آن است که توانسته باشد ویژگیهای نقاب خویش را در خود جذب کند.

15. book reviewer

16. «Poetry of Sir Samuel Ferguson»

۱۷. James Clarence Mangan. شاعر ایرلندی که باده‌گساری و فقر زندگی‌اش را تباه کرد و سرانجام بر اثر سوء تغذیه درگذشت.

۱۸. *The Celtic Twilight*. کتابی در وصف حال و هوای رمانتیکی و رویاوار برخی از روشنفکران و نویسندگان ایرلندی که، در ربع چهارم قرن نوزدهم، بر آن بودند تا یوغ نفوذ ادبیات انگلیسی را وانهند و به اسطوره‌ها و افسانه‌های قومی خود روی آوردند. این جنبش را، که تا دهه ۱۹۲۰ ادامه یافت، رنسانس ادبی ایرلند و تجدید حیات ایرلند نیز نامیده‌اند. بسیاری نیز آن را به چیزی نگرفتند و جیمز جویس، با استفاده از جناس لفظی «cultic twalette» آن را تحقیر کرد. twalette تحریف toilette فرانسوی است. کل عبارت را می‌توان «آبریزگاه بینی» یا «بُرکِ آیینی» ترجمه کرد.